

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Szegeden, 2017. április hó 19. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott neve ÉS TÁRSAI** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2016. június hó 15. napján kihirdetett **4.Bf.681/2015/6.** számú ítéletét **m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint:

I.rendű vádlott neve I. r., II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott bűnös folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének vétségében is, melyet II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak bűnsegédként követtek el [1978. évi IV. törvény 289. § (2) bekezdés].

A fiktív számlák és vállalkozói szerződések lefoglalását megszünteti és az iratoknál kezelését rendeli el.

Az elsőfokú eljárásban felmerült összesen 416.506,- (négy száztizenhatezer-ötszázhat) forint bűnügyi költségből I.rendű vádlott neve I. r., II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottakat egyetemlegesen 233.960,- (kettő százharminchárom ezer-kilenc százhatvan) forint, míg II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat külön 106.046,- (egyszázhatvan-három ezer-negyvenhat) forint megfizetésére kötelezi.

A másodfokú eljárásban felmerült helyesen 22.620,- (huszonkettő ezer-hatszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi I.rendű vádlott neve I. r., II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottakat egyetemlegesen a harmadfokú eljárásban felmerült 7.500,- (hét ezer-ötszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak a Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

I.rendű vádlott neve I. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Szegedi Járásbíróság a 2015. március 18. napján kihirdetett 3.B.858/2010/46. számú ítéletével

I.rendű vádlott neve I. r., II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott bűnösségét az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, a korábbi Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetétének kísérletében, a korábbi Btk. 276. §-a szerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében és a korábbi Btk. 289. § (2) bekezdésébe ütköző folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének vétségében állapította meg, mely bűncselekményeket II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott bűnsegédként követtek el.

Ezért - halmazati büntetésül - I.rendű vádlott neve I. r. vádlottat 1 év börtönre, II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat 6 hónap börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra, III.rendű vádlott neve III. r. vádlottat 6 hónap börtönre ítélte. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott vonatkozásában egyezően 2 év próbaidőre felfüggesztette.

Az eljárás során lefoglalt és az iratokhoz mellékletként csatolt fiktív számlákat és vállalkozói szerződéseket elkobozta.

A vádlottakat egyetemlegesen kötelezte 230.580,- forint, I.rendű vádlott neve I. r. és II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat egyetemlegesen további 76.500,- forint, II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat további 76.480,- forint bűnügyi költség megfizetésére a Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívására, az ott közölt módon és időben.

Az első fokú ítélet I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott vonatkozásában a kihirdetés napján, 2015. március 18. napján jogerőre emelkedett.

Az első fokú ítélet ellen II.rendű vádlott neve II. r. vádlott és védője a kiszabott büntetés enyhítése céljából fellebbezést jelentett be.

A másodfokú bíróság a számvitel rendjének megsértése bűncselekmény tekintetében az első fokú ítéletet részben megalapozatlannak ítélte, ezért a felderítetlenség kiküszöbölése érdekében [Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja], ezért az ügyben tárgyalást tartott, melyen bizonyítást vett fel. Ennek keretében meghallgatta a nyomozás során kirendelt igazságügyi könyvszakértőt, **(szakértő neve)**-t és ismertette a szakértő által a bíróság megkeresésére megküldött nyilatkozatot.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az első fokú ítélet részbeni megalapozatlansága abból eredt, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában tényként állapította meg, hogy I.rendű vádlott neve I. r. vádlott megíúsította egyéni vállalkozása vagyoni helyzetének áttekintését, melyhez II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak bűnsegédi magatartást fejtettek ki, ugyanakkor ilyen tartalmú megállapításra sem az igazságügyi könyvszakértő véleménye, sem pedig más adat nem szolgáltatott alapot.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az igazságügyi könyvszakértő e ténymegállapítással ellentétesen nyilatkozott, amikor kifejtette, hogy a magánszemély és a magánszemély vállalkozó vagyona nem különül el, így "a vállalkozó egyén" vagyoni helyzetének értékelése, ellenőrzése, áttekintése nem lehetséges.

A másodfokú bíróság - mindenben elfogadva a szakértő nyilatkozatát - arra is rámutatott, hogy a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) rendelkezése szerint az egyéni vállalkozó nem alanya a számviteli törvénynek. I.rendű vádlott neve I. r. vádlottra mint egyéni vállalkozóra az

adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 44. §-ában meghatározott bizonylatolási kötelezettség hárult, amelyet az I. r. vádlott megsértett az által, hogy a könyvelésébe fiktív számlákat fogadott be. A másodfokú bíróság okfejtése szerint azonban arra figyelemmel, hogy a magánszemély vagyona az egyéni vállalkozói vagyontól nem különíthető el, kétséget kizáró módon nem volt bizonyítható az, hogy a I.rendű vádlott neve I. r. vádlott II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott közreműködésével az Art. 44. § (2) bekezdés a) pontjában írt kötelezettségének megszegése útján az egyéni vállalkozás vagyoni helyzetének áttekintését, ellenőrzését megnehezítette vagy megghiúsította-e.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az előbb írtaknak megfelelően helyesbítette az első fokú ítélet 9. oldal 4. bekezdését.

Az első fokú ítélet tényállásának további kisebb mértékű kiegészítése és helyesbítése után a másodfokú bíróság alaposnak ítélte II.rendű vádlott neve II. r. vádlott és védőjének fellebbezését, ezért a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján, azaz bűncselekmény hiányában II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat felmentette az 1978. évi IV. törvény 289. § (2) bekezdése szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének vétsége miatt emelt vád alól. A Be. 349. § (2) bekezdése szerint eljárva I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott esetében a jogerőt feltörte és ugyanezen jogcímen felmentette ugyanezen bűncselekmény miatt emelt vád alól I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottat is, melyet - a vád szerint - I.rendű vádlott neve I. r. vádlott tettesként, III.rendű vádlott neve III. r. vádlott bűnsegédként követett el.

A másodfokon eljáró bíróság egyebekben a többi bűncselekmény tekintetében megalapozottnak ítélte meg az elsőfokú bíróság döntését, a büntetés kiszabása körében további enyhítő körülményként értékelte II.rendű vádlott neve II. r. vádlott esetében a munkaképesség jelentős csökkenését eredményező számos megbetegedését, 10 kiskorú gyermekről való gondoskodást, ugyanakkor további súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy a jelen eljárásban elbírált bűncselekményeket végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaideje és büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy II.rendű vádlott neve II. r. vádlott esetében, figyelemmel a bűncselekmények elkövetésétől bekövetkezett igen jelentős időmúlásra, a II. r. vádlottnál fennálló enyhe fokú korlátozottságra, megromlott egészségi állapotára és 10 kiskorú gyermekről való gondoskodásra, az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés is túlzott joghátrányt jelentene, ezért az 1978. évi IV. törvény 87. § (1) és (2) bekezdés d) pontjának alkalmazásával a II. r. vádlottal szemben a szabadságvesztést 180 napi tétel pénzbüntetésre enyhítette, és az egy napi tétel összegét 500,- forintban állapította meg.

I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak esetében az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést a felmentő rendelkezés mellett is arányosnak ítélte.

A Szegedi Törvényszék ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést I.rendű vádlott neve I. r., II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott terhére, a büntetőjog szabályainak megsértése miatt, az első fokon elítélt vádlottaknak az ellenük folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének vétsége miatt - melyet a II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak bűnsegédként követtek el - emelt vád alóli felmentésük miatt, a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, a terheltek bűnösségének e bűncselekményben történő megállapítása, valamint II.rendű vádlott neve II. r. vádlott esetében a kiszabott büntetés súlyosításáért, vele

szemben végrehajtandó börtönbüntetés és közügyektől eltiltás kiszabása végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.336/2016/2-II. számú átiratában és a harmadfokú nyilvános ülésen jelen lévő ügyész perbeszédében a vádlottak terhére bejelentett fellebbezést azonos tartalommal fenntartotta. Az átiratában foglaltakat annyiban helyesbítette, hogy az ügyészi fellebbezés II.rendű vádlott neve II. r. vádlott esetében irányult a kiszabott büntetés súlyosítására.

A vádlottak védője és a fellebbezési nyilvános ülésen megjelent I.rendű vádlott neve I. r., valamint II.rendű vádlott neve II. r. vádlott a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozták.

Az ítéletábra az ügyész által bejelentett fellebbezést a vádlottak részfelmentését támadó részében alaposnak ítélte és e körben javarészt egyetértett az ügyész által előadottakkal. Nem osztotta azonban az ügyésznek a bűncselekmény minősítésére vonatkozó és II.rendű vádlott neve II. r. vádlott büntetésének súlyosítására irányuló álláspontját.

Tekintettel arra, hogy az első és a másodfokon eljáró bíróságok a bűnösség tekintetében a számvitel rendje megsértésének bűncselekményét illetően eltérő döntést hoztak, a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján a harmadfokú eljárás lefolytatásának törvényi feltétele megvalósult.

A harmadfokú bíróság a Be. 387. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első és másodfokú bírósági eljárást felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az első fokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

Ennek során azt állapította meg, hogy a perrendi szabályokat mind az első fokú, mind a másodfokú bíróság maradéktalanul betartotta, hatályon kívül helyezésre okot adó körülményt a harmadfokú bíróság nem észlelt.

A törvényszék tényállását azonban részben megalapozatlannak tartotta, mert a másodfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, illetve a tényállás hiányos volt [Be. 351.§ (2) bekezdés b) és d) pontja, figyelemmel a Be. 385. §-ára is].

Ez a részbeni megalapozatlanság azonban a harmadfokú eljárásban helyes ténybeli következtetéssel és a tényállásnak az iratok alapján történő kiegészítésével kiküszöbölhető volt [Be. 388. § (2) bekezdés].

A törvényszék téves jogi álláspontja azon alapult, hogy annak kiindulási pontjaként kritika nélkül, a jogszabályi háttéranyag figyelmen kívül hagyásával elfogadta a szakértő nyilatkozatát, mely szerint a számviteli törvény rendelkezései nem vonatkoznak az egyéni vállalkozóra és az egyéni vállalkozó magánvagyonára és a vállalkozásának vagyonára nem különíthető el egymástól.

Tény, hogy a 2000. évi C. törvény (Sztv.) 2. § (3) bekezdése kimondja, hogy a törvény hatálya nem terjed ki az egyéni vállalkozóra.

Az is tény, hogy az egyéni vállalkozásról szóló 1990. évi V. törvény 15. § (1) bekezdéséhez fűzött 2009/27. számú "Adózási kérdés" szerint az egyéni cég nem minősül jogi személynek, nem rendelkezik önálló jogképességgel, nincs elkülönült vagyona, vagyis nem függetleníthető a magánszemélytől.

Ugyanakkor a Büntető Törvénykönyvről 1978. évi IV. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló 2001. évi CXXI. törvény 56. §-a fogalmazta meg a számvitel rendje megsértésének a törvényszék ítéletében idézett tényállását (másodfokú ítélet 6. oldal).

A törvény indokolása szerint a korábbi Btk. 289. §-ába felvett tényállás módosítására éppen a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előbb hivatkozott rendelkezése szolgáltatott alapot és a gyakorlatban addig felmerült igények kielégítését célozta azzal, hogy a módosítás megteremtette az egyéni vállalkozó hasonló jellegű magatartásának büntetőjogi fenyegetettségét.

A törvényi rendelkezés 2002. április 1-jén lépett hatályba.

Ezen időponttól kezdődően a korábbi Btk. 289. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés szerint büntetendő az egyéni vállalkozó, valamint a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó más gazdálkodó is, aki a jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségét megszegi és ezzel vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megnehezíti.

E rendelkezésre figyelemmel a bűncselekmény elkövetési magatartása egyéni vállalkozók esetében a nyilvántartási kötelezettség, valamint a bizonylatolási kötelezettség megszegése. Ilyen tartalmú rendelkezéseket ír elő az egyéni vállalkozókra vonatkozóan az elkövetéskor hatályban volt 1990. évi V. törvény az egyéni vállalkozásról, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja.) és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.). Az Szja. törvény 5. számú mellékletének I. és II. pontjában írtak alapján (melyek az alapnyilvántartásokról és a naplófőkönyvről, továbbá a részletező nyilvántartásokról rendelkeznek) a magánszemély, mint egyéni vállalkozó alapnyilvántartásokat köteles vezetni és ezeket kötelesek megőrizni. Amennyiben ez nem történik meg, a vállalkozás vagyoni helyzetének áttekintését megghiúsítja.

A vagyoni helyzet áttekintése (ellenőrzése) akkor hiúsul meg, ha az Szvt.-ben (vagy az egyéni vállalkozó esetében a rá vonatkozó egyéb törvényekben) előírt kötelezettségek - rendszerint sorozatos - megszegése olyan helyzetet teremt, amelyben a gazdálkodó tevékenységének alapvető elemei véglegesen áttekinthetetlenné, megismerhetetlenné, követhetetlenné, a potenciális érdeklődők számára hozzáférhetetlenné válnak. Megghiúsulásról általában akkor lehet beszélni, ha az áttekintés (ellenőrzés) véglegesen és a gazdálkodás egésze vagy döntő része vonatkozásában áll fenn.

A korábbi Btk. 289. § (2) bekezdésében meghatározott cselekmény eredmény-bűncselekmény, az előbb részletezett helyzet bekövetkeztével a bűncselekmény befejezetté válik (HVG-Orac Kiadó, Kapcsos Kommentár 42. pótlás 704/4. és 5. oldal).

Mindezekből az következik, hogy a bizonylatolási kötelezettség megszegésével az egyéni vállalkozó nem csak a vagyoni helyzetének áttekintését, hanem az egész gazdálkodásának, a gazdálkodás menetének, folyamatának áttekintését, ellenőrzését hiúsítja meg.

Emiatt tekintette tévesnek a harmadfokú bíróság a törvényszéknek azt a szakértői nyilatkozaton alapuló álláspontját, mely szerint a hivatkozott bűncselekmény az egyéni vállalkozó terhére azért nem állapítható meg, mert az egyéni vállalkozó nem tartozik a számviteli törvény hatálya alá, továbbá a magánvagyonra és a vállalkozás vagyona nem különíthető el. Osztotta a harmadfokú bíróság az ügyésznek e körben kifejtett azon észrevételét, hogy ilyen álláspont elfogadása mellett ez a bűncselekmény az egyéni vállalkozó terhére soha nem lenne megállapítható.

Nyilvánvaló, hogy épp e jogi anomália kiküszöbölése végett iktatta a jogalkotó a törvénybe a korábbi Btk. 289. § (2) bekezdését.

Az ügyészi állásponttal ellentétben azonban a harmadfokú bíróság abban egyetértett a törvényszékkal, hogy a korábbi Btk. 289. §-a két alapesetet tartalmazott, melyeket a törvény az (1) és a (2) bekezdésben fogalmazott meg (HVG-Orac Kiadó, Kapcsos Kommentár 42. pótlás 704/4. és 5. oldal).

A (3) bekezdésben részletezett minősített esetek csak az (1) bekezdéshez kapcsolódnak, a törvény a (2) bekezdéshez minősített eseteket nem rendelt.

A törvényszék ebből azt a következtetést vonta le, hogy az egyéni vállalkozók csak a vagyoni helyzet áttekintésének megnehezítéséért felelnek, amennyiben a vagyoni helyzet áttekintésének megghiúsítása is megállapítható, az a büntetés kiszabása körében értékelhető.

A törvényszéknek ez a következtetése téves és logikátlan: a jogalkotónak nyilvánvalóan nem az volt a szándéka, hogy csak az enyhébb magatartást rendelje büntetni és a súlyosabbat csak a büntetés kiszabása körében értékelje, de azt önálló elkövetési magatartásként ne vegye figyelembe.

Téves a törvényszék azon álláspontja is, mely szerint a bűncselekmény eredményének a megállapítása szakkérdés. A rendelkezésre álló iratokból az állapítható meg, hogy I.rendű vádlott neve I. r. vádlott nem gondoskodott a 2005. és 2006. évi pénztárkönyv, naplófőkönyv megőrzéséről. Az I. r. vádlott ezzel a magatartásával megszegte a 2003. évi XCII. törvény 47. § (3) bekezdését, mert a bizonylatmegőrzési kötelezettségének nem tett eleget. Az előbb hivatkozott rendelkezés szerint az iratokat az adózónak a nyilvántartás módjától függetlenül az adó megállapításához való jog elévüléséig meg kell őriznie. A többszörösen módosított és kiegészített 1995. évi CXVII. törvény 5. számú mellékletének I. alapnyilvántartások megnevezésű pontja szerint az adóköteles tevékenységet végző magánszemélynek az adóköteles jövedelem megállapításához év közben folyamatosan nyilvántartást kell vezetnie és azt a vonatkozó éves adatok megállapításához a naptári év végén összesítenie kell. Pénztárkönyvet vagy naplófőkönyvet kell vezetni azon tevékenységre vonatkozóan, amelyeket a magánszemély egyéni vállalkozóként végez. Ezeket köteles vezetetni az adóköteles jövedelme megállapítása érdekében.

Mindezekre tekintettel az állapítható meg, hogy I.rendű vádlott neve I. r. vádlott ezen törvényen alapuló kötelezettségének nem tett eleget, ezáltal a vádbeli időszakot illetően vagyoni, pénzügyi helyzetének áttekintését, ellenőrzését megghiúsította. Ehhez II.rendű vádlott neve II. r és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak szándékosan segítséget nyújtottak.

A fentiekre figyelemmel a harmadfokú bíróság mellőzte a másodfokú ítélet 4. oldal utolsó előtti bekezdésében írtakat. Ebből következőleg az első fokú ítélet 9. oldal 3. bekezdésének utolsó négy sorát tekintette irányadónak.

A Be. 388. § (2) bekezdése alapján kiegészítette a másodfokú bíróság ítéletének tényállását azzal, hogy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Dél-alföldi Regionális Igazgatósága 2008. február 20. napján kelt 7077111604. számú határozatával I.rendű vádlott neve I. r. vádlottat 13.685.000,- forint adómegfizetésre és 6.841.000,- forint adóbírság megfizetésére kötelezte.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítélete irányadó volt a harmadfokú felülbírálat során.

A már kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla azt állapította meg, hogy I.rendű vádlott neve I. r. vádlott - mint ahogy azt az első fokú ítélet helyesen állapította meg - az egyéni vállalkozása vagyoni helyzetének áttekintését megghiúsította és ehhez a magatartásához - arról tudva -II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak szándékosan segítséget nyújtottak.

A vádlotti magatartások minősítésénél annak van jelentősége, hogy a vállalkozás vagyoni helyzetének áttekintése, ellenőrzése megghiúsult. Ez a magatartás a már korábban kifejtettekre figyelemmel mind a bűncselekmény elkövetésekor, azaz 2006. december 31-én, mind annak elbírálásakor büntetendő volt az egyéni vállalkozó esetében.

A vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítása során az ítéltábla mindhárom vádlott esetében az elkövetéskor hatályban volt anyagi jogi rendelkezések alkalmazását tartotta kedvezőbbnek, figyelemmel arra, hogy a hatályos Btk. szerint az adócsalási és csalási cselekmény egységesen költségvetési csalás bűntettének minősülne, melynek büntetési tétele az üzletszerűség miatt kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés [korábbi Btk. 2. §, Btk. 2. § (1) bekezdés].

Téves a törvényszék hivatkozása a 2012. január 1. napjától hatályos módosításra (2011. évi CL. törvény), mert ez a jelen ügy elbírálása szempontjából ún. köztes törvény, amelynek az alkalmazása kizárt (másodfokú ítélet 3. oldal 3. bekezdése és 7. oldal 4. bekezdése).

Tekintettel arra, hogy a már kifejtettek szerint a korábbi Btk. 289. § (2) bekezdésének nincs minősített esete, ezért az ítéltábla I.rendű vádlott neve I. r., II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott bűnösségét a korábbi Btk. 289. § (2) bekezdésébe ütköző, a korábbi Btk. 12. § (2) bekezdésére figyelemmel folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének vétségében állapította meg, amelyet II.rendű vádlott neve II. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak a Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédként követtek el.

Itt jegyzi meg a harmadfokú bíróság, hogy a 61. BK véleményben írtaknak nem mond ellent és nem kifogásolható, hogy ha több vádlott cselekménye ugyanazon törvényhely szerint minősül, de eltérő elkövetői alakzatot valósít meg, úgy a bíróság egy rendelkezésben mondja ki a vádlottak bűnösségét, ez esetben a részesi alakzat megnevezése követheti a bűncselekmény minősítését. A felmentő rendelkezést illetően a törvényszék is ezt a megoldást alkalmazta.

Nem osztotta az ítéltábla az ügyésznek II.rendű vádlott neve II. r. vádlott büntetésének súlyosítására irányuló fellebbezését. A bűncselekmény elkövetése óta több mint 10 év eltelt, II.rendű vádlott neve II. r. vádlott igen hosszú ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt. Az első fokú ítélet kihirdetése és a másodfokú határozat meghozatala között is csaknem egy év eltelt, mint ahogy a másodfokú határozat és a harmadfokú ítélet között is csaknem egy év eltelt. II.rendű vádlott neve II. r. vádlottnak többféle orvosilag igazolt betegsége van, így az eljárás elhúzódása sem róható fel neki. Nyilvánvaló, ha és amennyiben a büntetőeljárás ésszerű határidőn belül fejeződött volna be, úgy a számba vett súlyosító körülményekre figyelemmel II.rendű vádlott neve II. r. vádlottal szemben indokolt lett volna végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása [2/2017.(II. 10.) AB határozat]. II.rendű vádlott neve II. r. vádlottnál számba vett enyhítő körülmények száma és nyomatéka azonban olyan súlyú (különösen az időmúlás, a hosszú büntetőeljárás hatálya alatt állás, a megromlott egészségi állapot, a kiskorú gyermekek eltartása), hogy az indokolatlanná teszik a végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazását. Az ugyanis ilyen jelentős időmúlás esetén már a büntetési célok túlmutató aránytalan hátrányt jelentene számára.

Ezért a harmadfokú bíróság egyetértett a törvényszék álláspontjával, hogy a büntetési célok II.rendű vádlott neve II. r. vádlott esetében pénzbüntetés kiszabásával is elérhetők. A törvényszék által alkalmazott napi tételek száma és az egy napi tétel összege a bűncselekmények tárgyi súlyával arányos és az megfelel II.rendű vádlott neve II. r. vádlott jövedelmi viszonyainak is.

Itt jegyzi meg a harmadfokú bíróság, hogy a törvényszék saját álláspontjához képest is több esetben következetlennek mutatkozott. A vádlottakat a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján, azaz bűncselekmény hiányában mentette fel, ehhez képest az első fokú ítélet tényállását akként helyesbítette, hogy nem volt bizonyítható a vagyoni helyzet áttekintésének megnehezítése vagy megghiúsítása. Ez a megfogalmazás a bizonyíték hiányában történő felmentésre utal. Ehhez kapcsolódik, hogy I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak részére az ítéletet azzal a toldattal adta ki, hogy az ítélet felmentő rendelkezése ellen a kézbesítéstől számított 8 napon belül fellebbezést jelenthetnek be. Amennyiben csak a felmentő rendelkezés ellen biztosított fellebbezést, úgy az téves volt a tekintetben, hogy bűncselekmény hiányában történt felmentés esetében a vádlott saját terhére nyilvánvalóan nem jelenthet be fellebbezést.

A fellebbezési jogra történt kioktatás azonban pontatlan volt a tekintetben is, hogy e vádlottak számára is a felmentő rendelkezés folytán teljes körű jogorvoslati lehetőség nyílt meg. Ezt a másodfokú bíróság kifejezésre juttatta az ítélet 9. oldal 6. bekezdésében azzal, hogy I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlottak esetében azt állapította meg, hogy a felmentő rendelkezés ellenére a velük szemben első fokon kiszabott büntetéseket arányosnak ítélte. Ehhez képest a másodfokú ítélet rendelkező része nem tartalmazza az első fokú ítélet egyebekben történő helybenhagyását.

A harmadfokú bíróság I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott terhére is további egy bűncselekményben való bűnösséget állapított meg, de a velük szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott és a törvényszék által hallgatósan helybenhagyott büntetést továbbra is arányosnak ítélte. Az időmúlás ellenére a bűncselekmények tárgyi súlya, többszörös halmazata, a folytatólagos elkövetés, a büntetések enyhítését nem indokolták.

A tényállás kiegészítéséből megállapítható, hogy az APEH (jelenleg NAV) I.rendű vádlott neve I. r. vádlottat adó és adóbírság megfizetésére kötelezte, ezért a 95. BK vélemény III. pontjára figyelemmel vele szemben vagyoneklobzás alkalmazásának nincs helye.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a korábbi Btk. 77. § (1) bekezdés c) pontja alapján elkobozni rendelte a fiktív számlákat és a vállalkozói szerződéseket és ezt a rendelkezést a másodfokú bíróság sem helyesbítette. A vádlottak a tényállásban részletezett bűncselekményeket oly módon tudták elkövetni, hogy ahhoz a lefoglalt hamis tartalmú számlákat és vállalkozói szerződéseket állítottak ki. Ezért ezek lefoglalását a másodfokú bíróság a Be. 155. § (1) bekezdése alapján megszüntette és azokat az iratokhoz csatolni rendelte.

Észlelte a harmadfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság pontatlanul állapította meg az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét, mert két tanú megjelenésével kapcsolatosan felmerült, összesen 3.360,- forint bűnügyi költséget a költségjegyzékbe nem vezetett be. Ezen kívül számítási hibát is vétett. Figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy II.rendű vádlott neve II. r. vádlott orvosszakértői vizsgálatával további 29.566,- forint bűnügyi költség is felmerült. Mindezekre figyelemmel a harmadfokú bíróság a három vádlottat egyetemlegesen terhelő bűnügyi költség összegét 233.960,- forintban, míg II.rendű vádlott neve II. r. vádlottat külön terhelő bűnügyi költség összegét 106.046,- forintban állapította meg.

A másodfokú bíróság is pontatlanul állapította meg a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét, mert figyelmen kívül hagyta, hogy a nyilvános ülésen a védő jelenlétével 5.000,- forint bűnügyi költség merült fel. Ezért a harmadfokú bíróság azt állapította meg, hogy a másodfokú eljárásban helyesen 22.620,- forint bűnügyi költség merült fel. Figyelemmel arra, hogy az első fokú ítélet ellen kizárólag II.rendű vádlott neve II. r. vádlott és védője enyhítésért fellebbezett és ez eredményre vezetett, a harmadfokú bíróság a Be. 381. § (2) bekezdésére figyelemmel azt állapította meg, hogy helyes, hogy ezt a bűnügyi költséget az állam viseli.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélőtábla az ügyész fellebbezését részben alaposnak ítélte, de az első fokú ítéletet hivatalból is felülbírálvá azt a Be. 398. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú bíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozatra figyelemmel vizsgálta, hogy I.rendű vádlott neve I. r. és III.rendű vádlott neve III. r. vádlott érdemes-e az előzetes mentesítésre. Ezt I.rendű vádlott neve I. r. vádlott esetében igenlően döntötte el, arra figyelemmel, hogy I.rendű vádlott neve I. r. vádlott vonatkozásában a Szegedi Járásbíróság ítélete 2015. március 18. napján jogerőre emelkedett, azaz, ha a másodfokú bíróság nem törli fel a jogerőt, úgy a szabadságvesztés próbaideje a harmadfokú ítélet meghozatala előtt már letelt volna. I.rendű vádlott neve I. r. vádlott büntetlen előéletű, a bűncselekmény elkövetése óta több, mint 10 év eltelt és igen hosszú ideje áll a büntetőeljárás hatálya alatt. Ezért a harmadfokú bíróság I.rendű vádlott neve I. r. vádlottat a mentesítésre érdemesnek tartotta, ezért a korábbi Btk. 104. § (1) bekezdése alapján előzetes mentesítésben részesítette.

III.rendű vádlott neve III. r. vádlott esetében erre nem látott alapot, figyelemmel arra, hogy az első fokú elítélését követően 3 ízben ugyanilyen bűncselekmény miatt ítélte el a bíróság.

Szeged, 2017. április 19.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítélőtábla Bhar.I.627/2016/5. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 4.Bf.681/2015/6. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és I.rendű vádlott neve I. r., III.rendű vádlott neve III. r. vádlott esetében fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2017. április 19.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke